

Agendapunt van Groen voor de gemeenteraad/OCMW-raad van ...2016.

Wind in de haren...

Voorstel voor de aanschaf van open elektrische vervoersmodi voor bewoners van woonzorgcentra

Toelichting

De fiets is ontegensprekelijk in opmars, zowel in de stad als op het platteland. Dit is voor een groot deel te danken aan de recente, snelle ontwikkelingen in de sector van de elektrische fietsen. En dit nieuwe type fiets wordt gesmaakt door mensen van alle leeftijden. Op de zeedijk zie je, zelfs bij tegenwind, senioren met wapperende haren aan een redelijke snelheid voorbijfietsen ... Zolang we nog uit de voeten kunnen en evenwicht bewaren zit dat goed. Het is vaak nog wel wachten op comfortabele fietspaden.

Maar wat als het niet meer alleen lukt? Als hoofd en benen niet meer mee kunnen?

Al in 2011 reageerde de gemeente Zwijndrecht op de oproep van de Koning Boudewijnstichting voor dementievriendelijke gemeente. Men wilde mensen met dementie vanuit de hele gemeente bereiken en uit hun isolement halen en BBB ging van start: Begeleid Bewegingsproject met fietsBuddy's voor personen met dementie. In 2012 startte de Deen Ole Kassow met een idee: hij huurde een bakfiets, reed ermee naar een rusthuis en zette immobiele mensen in de fiets voor een ritje in de buurt. 'Cycling Without Age' was geboren en zorgde op 3 jaar tijd in woonzorgcentra (WZC), verspreid over 35 landen en 64 steden, voor een wonderbaarlijk effect. Wereldwijd zijn al meer dan 1000 vrijwilligers actief.

Samen met Nederland en Denemarken behoort Vlaanderen tot de top drie van fietsregio's. Vlaanderen heeft een echte fietscultuur en kon dus niet achterblijven. 'Fietsen zonder leeftijd', de Vlaamse poot van het project, speelt in op het groeiende Vlaamse fietsgebruik. De generatie die nu in een woonzorgcentrum (WZC) woont, heeft het sterke fietsgebruik in Vlaanderen nog gekend. Meer dan 60% van alle verplaatsingen voor WOII werden met de fiets afgelegd, vaak over erg lange trajecten. Met 'Fietsen zonder Leeftijd' kunnen zij nu ook echt levenslang op de fiets.

Welke fietsen?

In Zwijndrecht werd geëxperimenteerd en koos men uiteindelijk voor een rolstoelfiets en een quistax of tweezitfiets. Vooral dit laatste model, 2 naast elkaar zittende fietsers spreekt de bewoners van het WZC erg aan en geeft een veilig gevoel. De bewoner ziet alles en kan meetrappen met de buddy. De tweezitfiets is voorzien van een hulpmotor. Dit is wel een noodzaak.

'Fietsen zonder leeftijd' koos evenwel voor een elektrische riksja met twee zitplaatsen naast elkaar vooraan de fiets. Op 26 april 2016 vond de 'Trefdag Sociaal' van de

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) plaats in Antwerpen. Ole Kassow gaf er een lezing over '[Cycling Without Age](#)' en de positieve effecten van fietsen met ouderen.

De *quistax of tweezitfiets* is geschikt voor senioren, al dan niet dementerend, die nog zelf meetrappen met de fietsbuddy. De persoon in een *rolstoelfiets* geniet van de frisse lucht, de bekende omgeving en een babbel met de fiestbuddy. In de *riksja* trapt alleen de buddy en zijn ze met 3 om te genieten en te babbelen.

De proefrit.

In de naloop van de Trefdag van VVSG zorgden [Fietsberaad](#) en [Mobiël21](#) samen met 'Cycling Without Age' voor een testriksja in Antwerpen. 'Antwerpenize', een blog over het gebruik van de fiets in de stad, testte deze uit met Maria en Maria. De dames wonen in een WZC op Linkeroever en waren al een hele tijd niet meer met de fiets in de stad geweest. Dankzij de lage instap konden de twee enthousiaste dames, Maria en Maria, rustig en comfortabel plaatsnemen in de fiets. Voordat ze het goed en wel beseften reden ze met de riksja door de straten van Linkeroever. Met de slimme elektrische ondersteuning is fietsen met deze fiets helemaal niet zwaar. Er was niet echt een doel en ook geen haast. De riksja reed tot aan de Scheldeoever om te genieten van het uitzicht over de stad. De dames waren meteen goed gezind en de tongen kwamen los. Voor de Maria's was het ondenkbaar om terug naar huis te keren zonder een koffietje. In de Hoogstraat duwde de fietser de handige riksja met Maria's en al tot aan de terrastafel. De dames praatten honderduit over de geschiedenis van de stad, de oorlog, den bazaar en over wat ze allemaal hadden meegemaakt in hun leven. Deze Antwerpse proef genoot de steun van districtschepen van Antwerpen, Lieve Stallaert, in het kader van de burgerbegroting.

Antwerpenize wil dit initiatief zo snel mogelijk definitief naar Antwerpen brengen. Ze hebben 2 riksja's aangekocht, gaan ze ophalen in Kopenhagen en fietsen er mee naar huis van 21 tot 31 juli 2016.

Het oordeel van de fietser? Beter dan therapie!

"Na anderhalf uur rondfietsen in de stad fietste ik het vrijwilligersduo terug naar huis. We namen uitgebreid afscheid. Ik kwam buiten en ik voelde me terug opgeladen. Het is een kleine inspanning en vraagt niet veel tijd. De dag was nog maar net begonnen en toch had ik het gevoel dat ik al iets belangrijks had gedaan."

Reflectie uit de praktijk van Zwijndrecht

Voor mensen met dementie is een fietstochtje van ongeveer drie kwartier een heuse uitstap!

De mensen die reeds gebruik maakten van de fietsen zijn meestal mensen die aan huis of een voorziening gebonden zijn. Het feit dat ze nu terug kunnen meefietsen geeft een goed gevoel. Het bezorgt deze personen een extra duwtje in de rug en doorbreekt de dagelijkse sleur waarin men soms terechtkomt. Een bewoner van het WZC die met de rolstoelfiets meefietste kwam spontaan bedanken voor de "mooie dag". Hij was ongeveer 45 minuten mee gaan fietsen.

Wat is er nodig?

Een rolstoelfiets, een elektrische riksja met een duozit vóór de fiets of een elektrische tweezitfiets - vrijwilligers - verzekering voor gebruiker en fietsbuddy (vb. via

vrijwilligerscontract) – fietsherstelgerief – facultatief: hesjes en fietshelmen – een politiereglement voor fietsen in groep – een kap tegen de regen en een dekentje tegen de kou.

Bijkomende informatie

voor het project van Zwijndrecht: zie bijlage 1.

Cycling without age
TEDx.docx

Opnieuw wind in de
haren!.docx

<http://www.fietsberaad.be/nieuws/Paginas/Op-fietsen-staat-geen-leeftijd.aspx>

<http://fietsenzonderleeftijd.be/>

Voorstel

Overwegende dat

- door de ontwikkeling van elektrische fietsen een nieuwe vorm van mobiliteit mogelijk wordt voor mensen met een beperkte mobiliteit, waaronder senioren verblijvend in een woonzorgcentrum (WZC);
- de VVSG op haar 'Trefdag sociaal' van 26 april 2016 de Deense bedenker van het initiatief 'Cycling Without Age' heeft uitgenodigd, wiens idee op 3 jaar tijd wereldwijd navolging kreeg;
- 'Fietsen zonder leeftijd' de Vlaamse editie is van 'Cycling Without Age' en getest en opgevolgd wordt door de organisaties Fietsberaad en Mobiel21;
- er testen tot ieders tevredenheid gebeurd zijn, onder meer in Zwijndrecht en Antwerpen;
- de generatie die nu in een WZC woont het sterke fietsgebruik in het Vlaanderen van voor WOII nog gekend heeft;
- deze generatie dank zij de elektrische tweezitfiets of elektrische riksja nu weer levenslang op de fiets kunnen en de wind in de haren voelen;
- ook personen met dementie buiten kunnen komen en bewegen;
- van zodra de onwennigheid verdwenen is en men zich veilig voelt, de meeste mensen wel houden van een fietstochtje;

stelt de **OCMW-raad** / de gemeenteraad voor om

- op de begroting van 2017 middelen te voorzien voor de aanschaf van een elektrische riksja of een elektrische quistax ten behoeve van de bewoners van het WZC;
- bij de vrijwilligerswerking een luik te voorzien van fietsbegeleiders en een beurtrol op te maken voor de ritjes van de bewoners.

Namens Groen.

Bijlage 1

Project Koning Boudewijnstichting – BBB Anders bekeken Projectverslag

In 2011 werd de oproep van de Koning Boudewijnstichting voor dementievriendelijke gemeente onder de aandacht gebracht.

In het WZC waren we onmiddellijk enthousiast! Het was echter de bedoeling om dit project groter te maken en de mensen met dementie vanuit heel de gemeente te kunnen bereiken. Gelukkig is onze voorzitter, naast voorzitter OCMW, ook schepen van sociale zaken. De link naar het gemeentebestuur was vlug gelegd.

Een vijftal mensen staken de koppen bij elkaar. Na een poosje brainstormen kozen we voor een fietsproject. Een ideale kans om bewoners van het WZC en inwoners van Zwijndrecht te bereiken om hen uit hun isolement te halen.

BBB Anders bekeken staat voor Begeleid Bewegingsproject met fietsBuddy's voor personen met dementie van Zwijndrecht.

De voordelen hierbij zijn:

- dat mensen buiten komen en bewegen;
- de hulp van fietsbuddy's, die noodzakelijk zijn omdat we werken met mensen met dementie;

We konden niet zomaar wat gaan fietsen, mensen met dementie hebben vaak meer nodig dan onze 3 B's.

Ze moeten veilig kunnen fietsen, begeleid zodat ze kunnen bewegen op hun maat. Sommigen kunnen nog meetrappen, anderen niet. Sommige mensen zitten in een rolstoel en kunnen niet veel meer doen. Ook zij houden van een fietstochtje. We moesten het dus echt Anders Bekijken!

Welke fietsen?

We kozen voor aangepaste fietsen zoals een quistax of tweezitfiets en een rolstoelfiets.

Voor de quistax, 2 naast elkaar zittende fietsers spreekt de bewoners van ons WZC erg aan en geeft een veilig gevoel. De bewoner kan meetrappen met de buddy. En beiden worden bijgestaan door een hulpmotor.

De tandem-driewieler werd afgekeurd, de bewoners waren bang en konden niet veel zien.

